

اداره مرکزی :
انقره ده ، معارف امینلکی یاننده کی دائره
استانبول بوروسی :
انقره جاده سنده 87 نومروده
دائرة مخصوصه

حیات

میان راه میان ... دنیا و راهای حیات قاتالم ...
- نجه -

نومبر 15 غرورده .
سنه لکی پوسته ایله 7,5 لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین 7,5 دولار)

ابونه ، اعلان ایشلری ایچین استانبول بووسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرنک مرجعی انقره مرکزدر .

صافی : 86

انقره ، 19 تموز ، 1928

4 نجی جلد

مصاحبه :

نظریه و عملیه

اولمش بویوک ملی قهرمانلرک روحی مقانیزمه سنی
صراحتله کوستر . فقط بو قدرت ، آنجق
اندر دینه جک قدر مستتتا اولان قابلیتارک ایچندن
فیشقیریر . بر جمعیت ، مستتتارک دکل ، بلکه
متوسطلرک و « معتاد » لرک وجوده کتیردیکی
بر کومه شکلنده کوزو کدیکی ایچین ، هیمز ،
« داهی » نک روحنده برلشن عنصرلری آنجق
پارچه لایه رق و آیره رق ادراک ایده بیلیرز .
ایشته عملیه و نظریه مسئله سی ، بو ضرورتدن
چیقار . فکر آدمی و ایش آدمی تیپلری ،
نه قدر یاراتیجی اولور ایسه اولسونلر ،
عحقق صورتده ، حیاتی بوتون گوشه جکلریله
قاورایان « بویوک داهیلر » قدر کنیش اولمازلر
و اوندن دولاییدرکه بونلر ایچین دخی عملیه
و نظریه مناقشه سندن قور تولوق ممکن دکدر .

بزم آرامزده بو کونکی عملیه و نظریه
مناقشه سی ، حیاتک کنیشلکنی قاورایامیور
کوزو کن علمجیلکه قارشى چوق محق برتقیدله
باشلا یور . بوتقید ، یالکز محق اولدینی ایچین
دکل ، بلکه دها فضله تقید ایدیلن شیئه یکی بر
حمله ویرمک ، کندیسنی قورتارمغه سوق ایتمک
احتیاجنی طوغورمق اعتبار یله ده دقتمزى جلبه
لا یقدر . بو کونکی لیسه طلبه سی بیله « علم » ی
حادثاته حاکم اولوق ایچین « اولدن سزمک
و کورمک » ملکه سنی بخش ایدن بر واسطه
اولوق اوزره تلقی ایتمکی اوکره نیورلر . علمک
بو تعریفی ، علمجیلکه قارشى بو کون آرامزده

عملیه ایله نظریه آراسنده کی مناسبتلر ، یالکز
شو ویا بو مملکت مسئله سی حقنده دکل ، بلکه
دها عمومی برجه بدن و بوتون بر جمعیت حیاتی
ایچین ده موضوع بحث اولابیلیر : دور دور
انسانلرک حیاتی دها چوق سویور کوزو کدکلرینه ،
مادی و صاف بر حیات تلقیسیله اکتفا ایدرک
حضور ایچنده یاشادقلرینه دائر بزه متعدد مثاللر
ویرن عینی تاریخ ، برچوق زمانلرده ده عینی
انسانلرک حیاته قارشى استکراه ایله باقدقلرینی
طاش ، طوپراق و آندن برعالمه دکل بلکه چوق دها
آسوده ، تمیز و براق بر « فکر » ماننه طاقدقلرینی
اوکره تیور . دینده و فلسفه ده مختلف مذهلر
و مسلک لری ایچنده بو ایکی ضد ذهنیتک الکتبلر
مثالرینه راست کلپورز . واقعا بو مثاللر ، بزم
بحث ایتمک ایستدیکمز موضوعک چوق کنیشله مش
بر نمونه سیدر ؛ فقط بونلرک آراسنده بر تمثیل
یا یق یالکز ممکن دکل ، بلکه ایضا حلالی ایچین
لازم بر یولدر قناعتندیم .

بر آز اول دیمشده که نظریه ایله عملیه
آراسنده کی مناسبت حقنده کی شههلر مز ، بالخاصه
بر انقلاب دورنده دها قوتلی و جانلی بر صورتده
ایچمزده یاشار . بو ، فایت طبیعیدر . چونکه
انقلاب ، یکی بر حیاتک یالکز دوشونولوشی دکل ،
بلکه یاپیلیشی در و هر بر آتیلان انقلاب آدمی ،
روحک بو ایکی تجلیسنی بر بردن تفریق ایتمک
ممکن اولامیه جق قیدر مادتا نه نستانتانه بر قاورا ایدشله
احتوا ایدن بر « عالم صغری » در : دوشونجه
ایله حرکتک بو صمیمی ازدواجی ، بزه موفق

بو کون علمکستزده ، فکر عالمی ایله عملی
حیاتک تماس ایتدیکی هیچ بر مسئله یوقدرکه
شو سوآلک هر هانکی بر شکلده بدایه حل
ایدلش اولماسنی استتزام ایتمه سین : تفکر و حیات ،
علم و تطبیقات ، نظریه و عملیه ، بر بر لریله ناصل
تالیف ایدیلیدر ؟

فکر تاریخمزک مختلف صفحه لری ، بو سوآلک
بر برینه ضد اولان مختلف حل طرز لرینه شاهد
اولمشدر : صرف علمک پتپرستلکنی یاپان
دورلر اولدینی کی عملی احتیاجلره قارشى اورته یه
قونه جق و عملی تدبیرلرک یکانه و کافی دوا اولابیله
چکنه ایناندیغمز زمانلرده واردر . بر طرفده
حیاته و عملیه یه کوزلرینی یومان بر علم کولتوری
دیگر طرفده نظریه یه اهمیت ویرمه یین جسور بر حیات
تلقیسی ؛ ایشته بونلر هر دورده و هر ایشک باشنده
موجود اولدینی ظن ایتدی کمز یوقاریده کی سوآلک
بر جوابیدر . بو ایکی ضد استقامت اوزرنده
مختلف نسبتلرده ، دها فضله حیاته یا قلاشمغه چالیشان
علمجیلکه و یا خود نظریه یه التفاتدن چکینمه یین
عملیه جیلکه مثاللر کورورز .

بو کون عملیه ایله نظریه آراسنده کی تماس
نقطه لرینی ، بونلرک بر برینه قارشى اولان وضعیتنی
و آرا لرنده کی موازتی بولوب سزمک ، او یله
ظن ایدیورم که ، فکر مسئله لر مزک الک حرارتلی
واک جانلی بر نقطه سیدر . هر دورده ایچین ایچین
یاشایان بو سوآل ، بویوک بر انقلاب دوری ایچنده
بوتون ذهنلری اشغال ایدن ویا ایتمک لایق
اولان - حتی حقیقی - بر فلسفه مسئله سیدر .

هوای نسیمی به قدر نفوذ ایتمش کورون تنقیدی چوق حقلی کوستر. ایش آدامرینه محتاج اولدقلری فکری غدایی ویره مین علمه ، مستهزی برصفت ، علاوه ایده رک « کتابی علم » دیه نلره جواب ویرمک جدا مشکدر . مملکتک اقتصادی ، حقوقی ، اخلاقی .. الخ بوتون دردلرینی ، یا کری قالمش برذهنیتله ، یا خودقاریشیق و فنا رچته لره تداوی به قالدیشمق قولای اولمله برابر هم دو قوتورینی ، هم ده علی العموم دو قوتورلنی دوشورن الکی قیصه یولدر .

« کتابی علم » ک مملکت مزده شیمدی به قدر ایکی فنا شکلی کوردک : برنجیسی ، یا ماضینک و یا خود بوکونک « وقه نویسلکنی یا پمق ؟ ایکنجیسی ده هیچ برجدی تدقیقه استناد ایتمین دستورلره ، مملکت مزده عادتاً « ادخالات اشیاسی » کی تداول ایده ن کله لر و جمله لره استناد ایده رک عجول و سیستمه مسز حکم لر چیقارم قدر . غزته و مجموعه صحیفه لرینی قاریشیدیریکز : همان هر کون ، - باشقه مملکت لر ایچین استنا اولان و اورالده هر کس طرفدن بویله اولدینی بیلین - نامحدود مثالر کورورسکز . « کتابی علم » ک اثری اولان بومثالر ، اویله موزائیق لوحه لره بکزرکه اولرک ذاتاً ایجه یا پیشدیرلماش اولان و هیچ بر سیستمه کیرمه یین طاشلری ، حیاتک و عملیه نک جانلی حرارتی قارشیمسینده بر دقیقه طوتونامایه رق در حال قووب دوشرلر . « بوکون » ی حالدها « دون » ظن ایده ن ، و یا خود « ادخالات » نوعندن درمه چاتمه معلومات ایله هر درده دوا علاج لر تریمیندن چکنمه یین بو علم جیلرده ، رسمی اوتوریتیه و یا شهرت کی علم خارجنده کی مؤیده لره تقویه ایلمش عنصرلری بر طرف ایده جک اولورسه کز ، مملکت و علمه قارشلی فنا برزهردن باشقه برشی بولامازسکز .

ایشته ایش آدمی ذهنیتک حقلی عدا یتمکه مجبور اولدیغمز تنقیدی ، بو « کتابی علم » متوجهدر .

بورایه قدر مناقشه نک یالکز بر جبهه سنه تماس ایتمش اولویورز . برده بونک دوغریدن دوغری به فنا بر استطاله تشکیل ایدن جبهه سی واردر . « کتابی علم » ، حیاتک ایچنده و اونک

هواسنی تنفس ایده وک بو یودیکی ایچین دردلرینه جواب ویره مینجه ، بردن محق و معقول اولان « علم تنقید جیلکی » ، « علم دشمنلنی » حالنه انقلاب ای دیویوریور . بویا ککش آدیم ، بلکه ده فکر طالنده دخی تأثیرینی کوستریور ظن ایده بیله جکمز بر نوع « عطالت قانونی » نک طبیعی بر نتیجه سیدر ؛ فقط هر حالده حیاتک اولدینی قدر فکر کده حقیقی معناسنی آکلایانلر ایچین ، « کتابی علم » درجه سنده مضر تلقی ایلمسی ایجاب ایده ن بر واقعه در .

علم دشمنلنک وصف فارقی ، علمه اعتماد سزقدر . بو اعتماد سز لنی الکی چوق تقویه ایده ن شی ، متکامل جمعیتلرده ایش آداملری ایله فکر آداملرینک آری آری وارقلر وجوده کتیرمش اولدیغنی کورمک کمزدر . ایش آدمی ، معین بر امر واقعک قارشیمسینده « یا پمق » وظیفه سنی و مجبوریتنی حس ایدر . اونک قارشیمسینده برده یالکز « دوشون » فکر آدمی اولماینجه ، ایش آدمی کندیسینده قطعی بر ضرورتک سو قیله دوشونمک حقیقی ده کورور . ایشته ، بو حقلک منفی تجلیسی « علمه اعتماد سزلق » در . علمه اعتماد سزلق ، ایش آدمی طاهرأ قوتلندیرمکه برابر حقیقتده ضعیفلاتیر . چونکه ایجه بیلمه دن یا پمق ، دائماً و دائماً یاریم یا پمقدر . دوشونمک حقیقی ده کندیسینده کورهن متوسط ایش آدمی ، کندی ایشنی یاریم بر اقدینی کی دیگر طرفندن بالذات حقیقی علمک انکشافه مانع اولور .

او حالده عملیه و نظریه دن هانکیسنه قیمت ویرمک لازم کلدیکی قولایجه تعیین ایده بیلیرز . بوتون ایشلری و قیمتلری تدریجی بر صورتده بر بردن آیران ، هر برینه مستقل بر وارلق تأمین ایده ن اجتماعی تفارق differentiation قانونک یاراتدینی مؤسسهرلی حقیله آکلماق لازمدر . بزبوکون بوتفارقک تدریجاً انکشاف ایده ن قوتی آرامزده حس ای دیویورز . یاقین زمانه قدر هر هانکی بر جمعیت ایشنک باشنه کچن فرد ، او آندن اعتباراً ایشنی او کرمکه باشلاردی ؛ بو ، ابتدائی بر تکامل و تفارق صفجه سنده دائماً کورولن بر حادته در : هنوز « بیلیمک » ایله « یا پمق » ،

ایکی آری اجتماعی وظیفه حالنده تشکل ایده مه مش دیمکدر . حالبوکه بوکون بر چوق ایشلر مزده بویله بر آدم چوق دفعه کولونجدر . بوکونکی عملیه و نظریه مناقشه سی ، ایشته بو آریلیشک آرامزده - دیگر بر چوق مؤسسهرلر منی کی - هنوز تکون حالنده اولماسندن نشأت ایتمکده در . « کتابی علم » ، هنوز حقیقی و حیاتی علمک ، بر کله ایله « علمک مملکتده محلی اولارقی و مستقلاً تکون ایله ممدیکی کوستر . « علمه اعتمادی اولمایان ایش آدمی » دخی هنوز « تطبیقاتحی » و یا « ته قنیه سن » وظیفه سنی مستقلاً در عهده ایده جک فردلرک میدانه چیقامدیغنه دلیلدر .

بواضا حادتن چیقاره جغمز نتیجه شودر : مملکت مزده نظریه به و یا عملیه به ، علمه و یا تطبیقاته ، فکر آدامنه و یا ایش آدامنه رجحان تأمین ایتمک ایچین ذهن مزده دکامزک قوتیله متناسب دلیلدر آریوب بولمق مسئله یی حل ایتمک ایچین فائده سزدر . عینی صورته بیلمه دن یا بیلان ایشلرک موقفیتنه اعتماد ایده نلره ، کندیسینجه قاورانمسی بیله ممکن اولمایان مملکت مسئله لرینی هر دور لو ارتباطدن و وثوقدن عاری حکم لرله حل ای دیویورمکدن مست اولانلری ، آرتق یواش یواش ایقاظ ایتمک لازمدر . علم ایله حیات آراسنده بلا واسطه و عجول بر انطباق آرزوسنی بسله مک بر خیال خامدن باشقه برشی دکلدر . بوکونکی کوزلر مزله ، ایضاح ایچین اطرافزه باقنجه ایچنده یا شادیغمز خادئات ، سچیه مه به جک قدر دومانلی کوزو کویور ؛ عینی صورته قفامزده استعاره صورته مدخر « سوزده علم » جمله لرینک هیچ بر حیات چر چیوه سنه کیرمدیکنی آکلایورز . بو ایکی منفیلک ، فایت طبیعی بر نتیجه دن عبارتدر . چونکه یکی حیاتک ایجاب ایتدیردیکی شکلده « یکی ایشلری » و « یکی قیمتلری » یاراته جق اولان اجتماعی تفارق ، کافی در حده انکشاف ایتمه مشدر . بو انکشاف « یکی بر کیفیت » تولید ایده جک درجه به کلدیکی زمان ، کوزومزک اوکنده کی سیسک سرعتله طاغیلدیغنی ، حیاتک و حادئاتک بوتون آتایله او کومزده و وضوح پیدا ای دیویور دیکنی کوره جکز . اوزمانک علمی ده ادخال ایلمش و مستعار جمله لره کله لردن عبارت اولیه جق ، بلکه تام بر اختصاص ایچنده سیستمه ملی و آهنکدار اولاجقدر .

صوکر ا ترقی فلسفه سبیلہ ، بلکہ ہر کسے دن زیادہ ، علاقہ دار اولاجغز طبیعی ایدی . ایشته ملتک دویدینی بو بوپوک احتیاج اوچ سنہ اول بخیدہ ترقی فلسفه سنہ سوق ایدہ رک بو او فاجق تدقیق تجربہ سنی بکا شوق وھیجانله تماملایه بیلک سعادتتی ویردی . بونک ایچون شوکوچوچک اثریمی بوپوک ملتہ اتحاف ایتکدن دها حقی برشی یا پامایه جنم .

* *

بورادہ اثریمی امثال آراسنده نه صورتله ترکیب و تمایز ایتدی بر مکه چالیشمه لغھی ده سویله مک ایسترم . ترقی فکرینک تاریخی ، قیمتی و تنقیدی حقدنه فرانسیز لسانیه انششار ایتش اولان معروف اثرلری مطالعه ایتکدن صوکر ا بولردن هیچ برینک ترکیب و تلقی طرز لری کیندم ایچون کافی بولادم . بونک اوزرینه تام ایکی سنہ بو فکری کندی تهزم دائره سننده انکشاف ایتدی بر بیلک ایچون آنا مأخذ لک الک مهم لری بالذات کوزدن کچیر مکه مجبور اولدم و آنجق بوسایه ده مؤلف لک شخصی ویا ملی نقطه نظر لریک تأثیر ندن قور توله رق مسئله یی مستقبل بر تورک کوزله محاکمه ایتکه چالیشم . بونده نه درجه موفق اولدیغی قارئلم تقدیر ایدہ جکدر . یالکز موضوعی تعمیق ایتدکجه کوردم که ترقی فکری ، عینی زمانده مختلف مدنیت و بشریت تپیلرینک اک کنیش بر طاقم افاده و ایضا حلریدر . اول امرده پک شخصی و ابداعی کورون بومنفرد افاده و ایضا حلرک تنوع لری تصنیف ایدہ بیلک اوزره بونلرک فلسفی ، علمی ، دینی ، ملی ، اجتماعی و سیاسی محیط لری وضع ایدہ رکدن آ کلامغه چالیشدیم کی نهایت کوردم که اورته ده باشلیجه ایدہ ال ایکی حیات تپینه مجبورت حاصل اولمشدر . بوتپیلردن بری ماضینک ، دیکری ده استقبال عاشقیدر .

اسکیلر و یکیلر نام لریله تسمیه ایدیلن بوتپیلرک حیات و تاریخ تلقیلری بر لر لریک تماماً ضدیدر . اسکیلر کوره « آلتون دور » یعنی « ایدہ آل حیات » استقبالده اولمایوب ماضیده در . بناء علیه اک مقبول حرکت ، انقلاب و تجدد دکل بالعکس سکون و نظامی محافظه ایله عنعنیه امتثالدر . یکیلر ایسه ایدہ آل حیاتی استقبالدن امید ایدہ رک اک مقبول حرکتی تجدد و ترقیده کورور لره اولکیلر ایچون سکون ، تحولسزلک محض حیات و حقیقت ایکن ایکنجیلر ایچون اصل حیات حرکت و تحوله در . بونک ایچون برنجیلر نه قادر اوزاق ماضیلره یا قلاشیر لرسه او قادر تکمل ایدہ جکلرینه ، ایکنجیلر ده بالعکس بوندن اوزاقلاشدق لری نسبتده ترقی ایدہ جکلرینه قاندر لر .

بوکونکی طبیعت و تاریخ فلسفه سی تماماً ایکنجیلرک لهنه در و بونک ایچوندر که بوتون یکیلر حرکت و تجدد مفتونیدر لر . سکون و تحولسزلک بونلر ایچون تولومدر . کذا اسکیلر نظر ندنه اک بوپوک آدام لر ماضیده یتشمشدر لر . حال و استقبال بوپوک لری بونلرک یاننده آنجق جوجه بر طاقم مقاد لر صابیلر . تربیه نک ایدہ آل شکلی ده هپ ماضیده در . بونک ایچون امثال نمونه سی اوکده دکل آرقه ده در . صوکرادن کلنلرک اطاعت

ترقی فکری تجر به یازدم ؟

فلسفه :

ترقی فکری ، حیات و بشریتک اولوشنه قارشى

دو بولش شعورک تولید ایتدیکی فلسفی بر مسئله در . حیات ، نره دن کلیور ، نره یه کیدیور ؟ ایشته ایکی سؤال که ، بشریتک بونلره قارشى شعور پیدا ایته سبیله باشلامش و بو شعور درینلشدکجه ترقی مسئله سی ده اهمیت و معضلیت کسب ایتشدر . علمی تحلیل بزه حیات و بشریتک عنصر لری و بریور . تاریخی علامه لک : érudition ایله ده ماضیمزک عنصر لری اوکره نیورز . فقط یالکز بونلری بیلک نه حرص ، نه ده تجسس می تسکین ایدہ میور . فضله اولارق هر هانکی بر شیتک تحلیل ایله آله ایدیلن عنصر لری اوشیتک ترکیب حالده کیفیتی بزه طایتمیور . مثلاً مولد الماء ایله مولد الحوضه یی آری آری بیلک بونلرک ترکیبندن حصوله کلن صوبی بیلک اولیور . کذا تاریخ عمومی ملی تاریخ لک یکونندن باشقه برشیدر . حیات و بشریتی پارچه پارچه طایتمیله بونلری بر وحدت حالده تصور ایتک ، عینی ذهنیت و عینی طرز ایله یا پیلایم ایور . بریسه کافی کلن اصول و نظر دیکرینه هیچ ده کفایت ایتمیور . تاریخ و حیات ، اساس اعتباریله بر کل در لر . کلک احاطه سی ایچون دها کنیش و عینی زمانده دینامیک بر کوروش و آ کلایش ایستر . ایچنده یا شادیمز دنیا و بشریتی عمومی بر نظرله کورمکه چالیشما دجه نظر و احاطه کنیشکی اولماز ، جاداتی ، بالتجربه هم تحلیل ، هم ده ترکیب ایتک ممکن اولیور . فقط حیات و بشریتده عینی شیئی یا پامیورز . بونک ایچون مشاهده و تجربیه دن ماعدا آرایه برده محاکمه ، مخیله ، حدس ، الهام ،

ابداع کی بشری ملکه لک کیرمه سی ضروری اولیور . بوزیتویزمک بونلرک لره قارشى اولان عصیانی ، کندیسنه تقدم ایدہ رومانیزم و ویتالیزمک انفسیلکی صوک درجه یه کورومه لرندن نشأت ایتشدر . حقیقت حالده پیشدار بر حدس و یافرضیه سه زبیله دیکجه مشاهده

بو تکامل ایچنده بزم بوکون سزه بیله جکمز استقامت آنجق شودر : یاقین اولسنی تمی ایدہ جکمز بر زمانده « صرف نظری علم » ایله « ته قیق » ک تام بر صراحتله آری بر ایش اولماسی ضرورتیدر . بوکونکی علم حیاتی ، نظریه ایله عملیه آراسنده کی کوپری یی بوتفریق اوزرینه بنا ایتکه چالیشمه قله وظیفه سنک مهم بر قسمی یا پیش اولاجق در .

مملکتیمزک حیاتی ، بوتون موده رن جمعیت لک

و تجربیه هم ناظمسز هم ده استقامتسز قالیر . انسانلر ایسه تصادف ویا طالع ایله ایش کوره منزلر . علمک بوتون تاریخی مخیله ویا حدسک اکثر کشف لره یا پیش اولدینی پیشدار لقلره دولودر . نرده قالدی که بز انسانلر یالکز اولمش و اولانی دکل ، اولاجنی ده آرامنی ایسته یلردنر . یالکز بو قادرده دکل . عجباً بوتون بو اولوشلرک قیمت و معنالی نه ؟ ایشته بو سؤاله مختلف زمان و مکانلر ده ویرینن جواب لک کافه سی موضوعمزک قادروسی ایچنه کیرمکده در . عجباً حیات و بشریتک ماضیلری نه ایدی ، حال لری نه در و استقبال لری نه اولاجق در ؟ منحصر آ حیاته توجیه ایدیلن بو سؤال لک جوابی ، طبیعت ویا نظام فلسفه سی نی ، یالکز بشریته توجیه ایدیلن ندرده تاریخ فلسفه سی نی تشکیل ایتشلردر . او حالده ترقی فکری ، بر طبیعت و تاریخ فلسفه سنندن باشقه برشی دکلدر . ترقی فکرینک بوتاریخ لرنده زمان ، مکان و شخصیت لره کوره مختلف تقلیلر تظاهر ایتکه برابر « انتباه » دورندن اعتباراً غالب کلن و کیتدکجه انکشاف ایدہ نلر « تکاملجیلک » ایله « ترقیور لک » اولمشدر . هر ایکی نظریه ده غالب اولان قناعت ، حیات و بشریتک ماضی یه نسبتله فائق قدرت و قیمت لک اکتساب ایتدیکیدر . باشقه بر تعبیرله افاده ایدرسه ک دیرز که خیر و شر قناعت لریله نیکی بیلک و بد بیلک تمایلاتک مجادله سننده غالب اولانلر خیر قناعتیه نیکی بیلک تمایلی اولمش یعنی مفکوره ایله امید ، لاقیدی ، مفکوره سزلک و یأس و نومیدی یه غلبه ایتشدر .

حیات و تاریخک بوپوک آنا خط لری و بونلرک تکنونده کی قیمت و معنالی بیلک احتیاجک زمانعزده اولدینی قادر هیچ بر زمان بدیهی و شدید اولمادینی دوشونیه لک اولورسه طبیعت و تاریخک عمومی ، ترکیبی بر کوروشنک قیمتدن اصلا دوشمه مش اولدینی پک قولای تخمین ایدیه بیلیر . فضله اولارق تا کنج عثماندبری باشلایان ترقیور لک تمایلر مرکز بوپوک تورک انقلابیه احراز ایتدیکی درین وقوتلی شعور دن

حیات طرزى ایچنه کیرمکده اولدینی بوزمانده ، او جمعیت لک یورودیکی یولی دقتی بر کوزله تعقیب ایتکه مجبورز . آنجق بو صورتله در که هرشیدن اول ، بوتون اجتماعی مؤسسہ لر مرکز ناصل نمونه یه دوزرو یورویه جکنی اولدن سزمک و طبیعی برانکشافله وقوع بولاجق اولان بوتحولی تنظیم و تسریع ایتک امکاتی آله ایدہ بیلیرز .

محمد روت